

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

**Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine,
za 2024. godinu**

Ministarstvo turizma i sporta

Izrađeno: ožujak 2025. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
Izješće o provedbi posebnih ciljeva	6
1. Posebni cilj 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa	6
1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi Posebnog cilja 1.....	6
1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	6
2. Posebni cilj 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma	7
2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi Posebnog cilja 2.....	7
2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	8
3. Posebni cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor	9
3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 3.....	9
3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	9
4. Posebni cilj 4. Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime	11
4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 4.....	11
4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	11
5. Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu	13
5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 5.....	13
5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	13
6. Posebni cilj 6. Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta.....	16
6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 6.....	16
6.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	16
7. Posebni cilj 7. Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja.....	18
7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 7.....	18
7.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	18

8. Posebni cilj 8. Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma	19
8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 8.....	19
8.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	19
9. Posebni cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma	20
9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 9.....	20
9.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	20
10. Posebni cilj 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija	22
10.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 10.....	22
10.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja.....	22
Zaključak o provedbi nacionalnog plana tijekom izvještajnog razdoblja.....	23

UVOD

Na temelju članka 12. stavka 2. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17. i 151/22.), Vlada Republike Hrvatske je u kolovozu 2023. godine donijela Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine i Akcijski plan za provedbu Nacionalnoga plana razvoja održivog turizma za razdoblje do 2025. godine.

Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine izrađen je na temelju Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine, a kao srednjoročni akt strateškog planiranja sadrži operacionalizaciju prioriteta područja kroz konkretne mjere.

Nacionalni plan pobliže definira provedbu strateškog cilja i prioriteta područja javnih politika za sektor turizma iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine te Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine i propisuje srednjoročnu viziju razvoja turizma i prioriteta javnih politika u srednjoročnom razdoblju, iz nadležnosti Ministarstva turizma i sporta (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), a koji su definirani u Strategiji te pokazatelje ishoda i ciljne vrijednosti pokazatelja.

Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine definira deset posebnih ciljeva i njima pripadajućih konkretnih mjera koje osiguravaju postizanje pokazatelja ishoda predviđenih ciljeva.

Prema podacima Turističkog barometra UN Turizma, Republika Hrvatska se u 2024. godini s 32. mjesta „popela“ na 25. mjesto po prihodima od međunarodnog turizma.

Prema podacima Hrvatske narodne banke (HNB) u 2024. godini, prihodi stranih turista iznosili su 14 milijardi i 986 milijuna eura što predstavlja rast od 2,7 posto u odnosu na 2023. godinu, odnosno prihodovano je 388,6 milijuna eura više.

Prema podacima Porezne uprave u 2024. godini ukupno je u djelatnostima vezanim za turizam fiskalizirano računa u vrijednosti 7 milijardi i 299 milijuna eura, odnosno 11,5% više nego u istom razdoblju 2023. godine. Također, u navedenom razdoblju je u tim djelatnostima izdato 431 milijun računa, odnosno 5% više nego u istom razdoblju protekle godine.

Prema podacima sustava eVisitor, koji sadrži turistički promet ostvaren u komercijalnim i nekomercijalnim objektima te nautičkom charteru (sustav eCrew), u Hrvatskoj je tijekom 2024. godine ostvareno više od 21,3 milijuna dolazaka i preko 108,7 milijuna noćenja, što u odnosu na 2023. predstavlja rast od 4 posto u dolascima i 1 posto u noćenjima.

Od toga je na Jadranu ostvareno 103,3 milijuna noćenja, što je 1 posto više nego 2023., a na kontinentu je ostvareno preko 2,7 milijuna noćenja, što predstavlja rast od 5 posto, dok je u gradu Zagrebu također ostvareno 2,7 milijuna noćenja, što predstavlja rast od 6 posto u odnosu na 2023.

Gledano prema županijama najviše je noćenja tijekom prošle godine ostvareno u Istri (30 milijuna noćenja), a zatim slijede Splitsko-dalmatinska županija (20,7 milijuna noćenja), Kvarner (18,2 milijuna noćenja), Zadarska (15,4 milijuna noćenja), Dubrovačko-neretvanska (9,1 milijun noćenja), Šibensko-kninska (6,6 milijuna noćenja) i Ličko-senjska županija (3,4 milijuna noćenja),

dok je gledano prema destinacijama najviše noćenja tijekom 2024. ostvareno u Dubrovniku, Rovinju, Splitu, Poreču i Umagu.

Tijekom 2023. godine završeni su procesi kojima je osiguran sveobuhvatan i učinkovit organizacijski i pravni okvir za upravljanje razvojem održivog turizma usvajanjem Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine. U IV. kvartalu 2023. godine donesen je Zakon o turizmu („Narodne novine“, br. 156/23.), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2024. godine. Cilj Zakona o turizmu („Narodne novine“, br. 156/23.) je stvaranje okvira za upravljanje razvojem turizma na temelju podataka i egzaktnih izračuna, u pogledu očuvanja resursa i prostora, osiguranja zadovoljstva i kvalitete života stanovništva u turističkim destinacijama, kao i osiguranju konkurentnosti hrvatskog turizma na globalnom tržištu.

Tijekom 2024. godine doneseni su i ostali propisi povezani s provedbom Zakona - Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta („Narodne novine“, br. 112/24.), Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom („Narodne novine“, br. 112/24.) i Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma („Narodne novine“ br. 112/24.). Ministarstvo je na svojim mrežnim stranicama objavilo i Smjernice i upute za izradu plana upravljanja destinacijom u rujnu 2024. godine, kako bi se dodatno olakšala izrada.

Na temelju Zakona o turizmu Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o poticanju ulaganja u sektoru turizma („Narodne novine“ br. 39/24.) te Odluku o imenovanju Vijeća za upravljanje razvojem turizma („Narodne novine“ br. 90/24.).

Krajem 2024. godine, Hrvatski sabor usvojio je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“ br. 152/24.) kojim je omogućen nastavak obavljanja ugostiteljske djelatnosti i pružanje ugostiteljskih usluga iznajmljivača i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava temeljem privremenih rješenja koja su izdana za objekte koji su u postupcima ozakonjenja i uređivanja prava vlasništva u zemljišnim knjigama najdulje do 31. prosinca 2026. godine, s time da se nakon 1. siječnja 2025. godine neće moći podnositi novi zahtjevi za izdavanje takvih privremenih rješenja. Odredbe Zakona izmijenjene su i dopunjene na način da se uz pojam „iznajmljivač“ kojega je Zakon do sada definirao kao građanina uvela i definicija užeg pojma „domaćin“, s ciljem jasnog razlikovanja pravog obiteljskog smještaja, kao dodane vrijednosti hrvatskog turizma. Uveden je i dodatni uvjet za izdavanje rješenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti odnosno pružanje ugostiteljskih usluga smještaja turistima u objektima koji se nalaze u višestambenim i stambeno-poslovnim zgradama odnosno obveza dostave prethodne pisane suglasnosti suvlasnika sukladno odredbama zakona kojima se uređuje upravljanje i održavanje zgrada.

Dio reforme sustava upravljanja razvojem turizma su i razvoj sustava satelitskih računa održivosti turizma Republike Hrvatske, čiji je metodološki okvir objavljen u prosincu 2023. godine kao i dodjela bespovratnih sredstava kroz tri investicije u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine (u daljnjem tekstu: NPOO) za zelenu i digitalnu tranziciju javne i privatne turističke infrastrukture te za jačanje ljudskih potencijala za održivi turizam. U 2024. godini dodijeljena su bespovratna sredstva ukupne vrijednosti 195.886.121,54 eura u okviru

investicije namijenjene javnom sektoru, dok je privatnom sektoru ukupno dodijeljeno 161.012.653,66 eura bespovratnih sredstava.

U okviru Višegodišnjeg financijskog okvira, iz Programa Konkurentnost i kohezija, Ministarstvo je u suradnji s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak, osiguralo sredstva za financijski instrument „*Kreditni za održivi turizam*“ kojim se financiraju financijski održiva ulaganja koja doprinose ciljevima zelene tranzicije, kvaliteti turističkih proizvoda i usluga te pojačanom rastu i konkurentnosti mikro, malih i srednjih poduzetnika i rezultiraju diverzifikacijom turističke ponude, produljenjem turističke sezone, smanjenjem prekomjernog turizma, održivim poslovanjem i većom kvalitetom turističke ponude. Ukupna vrijednost programa iznosi 170,3 milijuna eura od kojih je Ministarstvo osiguralo 90,7 milijuna eura bespovratnih sredstava. U tijeku je obrada kreditnih zahtjeva koji se zaprimaju od studenog 2024. godine te se ugovaranje očekuje kroz II. kvartal 2025. godine.

Ukupno je kroz EU sredstva i državni proračun osigurano oko 1,3 milijardi eura do 2030. godine za financiranje projekata koji doprinose razvoju održivog turizma.

Slijedom navedenog, Republika Hrvatska ima ispunjene sve preduvjete za uspješno upravljanje razvojem turizma po načelima održivosti, kako je i definirano strateškim i zakonskim aktima Vlade Republike Hrvatske.

S obzirom na to da je Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine Vlada Republike Hrvatske donijela 24. kolovoza 2023. godine, rezultati mjerenja napretka u provedbi posebnog cilja usmjerenog na vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređeni turistički promet, uzimaju u obzir zadnje raspoložive pokazatelje ishoda koji su dostupni, a to su podaci iz 2023. i 2024. godine.

Radi jasnoće u izvještavanju o postignutom napretku u provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine važno je napomenuti da je u 2024. godini promijenjena metodologija izrade „*Travel & Tourism Development Indexa*“ (TTDI) i podataka s platforme Europske komisije „*EU Tourism Dashboard*“ čiji su indeksi korišteni kao neki od pokazatelja ishoda u provedbi Nacionalnog plana. Zbog promjene metodologije u okviru indeksa, početne vrijednosti pokazatelja za 2019. godinu ažurirane su te su u ovom izvješću navedene nove vrijednosti, a sukladno tome i ciljne vrijednosti kako bi se osiguralo da održavaju jednaki planirani napredak. Ostvarene vrijednosti pokazatelja za 2024. godinu (odnosno zadnji dostupni podaci) su prikazane po novoj metodologiji.

Isto se odnosi i na pokazatelj ishoda „*Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti*“ (ITR) (OI.02.8.66). Kod izračuna Indeksa turističke razvijenosti došlo je do promjene metodologije klasificiranja jedinica lokalne samouprave u kategorije. Promjenom metodologije, granice II. kategorije su promijenjene s intervala 20,00 – 29,99 (stara metodologija) u 25,00 – 29,99 (nova metodologija). Navedena promjena u metodologiji klasificiranja je napravljena kako bi kvalitetnije odražavala turističku razvijenost jedinica lokalne samouprave. Stoga, bilo je potrebno i kod ovog pokazatelja ažurirati početnu vrijednost za 2019. godinu sukladno novoj metodologiji te sukladno istoj i ciljnu vrijednost kako bi održavala jednaki planirani napredak. Zadnja dostupna vrijednost pokazatelja je za 2023. godinu.

Izvješće o provedbi posebnih ciljeva

1. Posebni cilj 1. Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi Posebnog cilja 1

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Udio noćenja izvan razdoblja od 1. 6. do 30. 9. (OI.02.8.64)	16% (2019.)	26%	19% (2024.)
Udio noćenja izvan Jadranske Hrvatske (OI.02.8.65)	5,4 % (2019.)	9%	5,60% (2024.)
Udio JLS u I i II kategoriji indeksa turističke razvijenosti (ITR) (OI.02.8.66)*	18,5% (2019.)	24%	19,40% (2023.)

* Vrijednosti su iskazane sukladno trenutno važećoj metodologiji

1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

U 2023. i 2024. godini najizraženiji rast turističkog prometa Hrvatska je napravila u pred i posezoni. Tako je u predsezoni 2024., odnosno od 1. siječnja do 31. svibnja ostvareno 11% više dolazaka i 12,5% više noćenja dok je od 1. listopada do 31. prosinca ostvareno 10,3% više dolazaka i 9,7% više noćenja. Na kontinentu je u 2024. godini ostvareno preko 2,7 milijuna noćenja, što predstavlja rast od 5 posto.

U prvoj polovici 2024. godine, prema podacima HNB-a, prihodi stranih turista iznosili su 4 milijarde i 130,5 milijuna eura što predstavlja rast od 7,5 posto u odnosu na isto razdoblje 2023. godine, odnosno prihodovano je 288,3 milijuna eura više. Također, u četvrtom tromjesečju 2024. godine prihodi stranih turista iznosili su 1 milijardu i 798 milijuna eura što predstavlja povećanje od 10,1 posto u odnosu na isto razdoblje 2023. godine, odnosno prihodovano je 164,6 milijuna eura više.

Svi ovi pokazatelji jasna su potvrda da Hrvatska postaje cjelogodišnja i turistički uravnoteženija destinacija.

Rezultat je to važnih reformskih procesa koji se provode te snažne financijske podrške Vlade Republike Hrvatske ulaganju u javni i privatni turistički sektor što predstavlja i temelj za nastavak uspješnosti i konkurentnosti hrvatskog turizma.

Jedan od načina kojima je omogućeno dodatno ulaganje bile su i izmjene Zakona o turističkoj pristojbi te Zakona o članarinama u turističkim zajednicama iz 2020. godine kojima se propisalo osnivanje Fonda za udružene turističke zajednice i Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent.

Sa sredstvima koja su prikupljena u ta dva fonda od 2021. godine sufinancirani su projekti vrijedni gotovo 40 milijuna eura. Vlada RH je do 2030. godine osigurala ukupno 1,3 milijardi eura, kroz NPOO, VFO, Kredite za održivi turizam te kroz državni proračun, za provedbu cjelokupne reforme i ostvarenje svih strateških ciljeva. Od toga je za razvoj turizma na kontinentu u razdoblju od 2016. do 2024. godine dodijeljeno ukupno više od 312 milijuna eura. Ta sredstva usmjerena su kroz različite programe, uključujući Program Konkurentnost turističkog gospodarstva, kreditne programe, suradnju s HBOR-om te putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, kroz koji je dodijeljen i najveći dio sredstava, više od 262 milijuna eura, što predstavlja čak 75% potpore dodijeljene putem NPOO-a.

Ova značajna ulaganja usmjerena su na diversifikaciju turističke ponude, povećanje konkurentnosti destinacija i jačanje lokalne ekonomije, čime su stvoreni preduvjeti za održivi razvoj i cjelogodišnji turizam u kontinentalnoj Hrvatskoj.

2. Posebni cilj 2. Repozicioniranje Hrvatske kao cjelogodišnje autentične destinacije održivog turizma

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi Posebnog cilja 2

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost putovanja i turizma (OI.02.8.53 I)*	104 (2019.)	≤ 91	103 (2024.)

* Vrijednosti su iskazane sukladno trenutno važećoj metodologiji

2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Hrvatska se na emitivnim tržištima ističe kao sigurna, održiva i autentična destinacija, a to potvrđuje i istraživanje Europske putničke komisije (ETC) za razdoblje listopad 2024. – ožujak 2025. koje pokazuje kako je Hrvatska u TOP 10 omiljenih odredišta za putovanje Europljana. Eurostat je Hrvatsku proglasio zemljom s najmanjom stopom kriminala u Europskoj uniji, dok ju je portal World of Statistics ocijenio najsigurnijom zemljom za šetnju po noći.

Navedena rangiranja rezultat su sustavne politike promocije koju provodi Hrvatska turistička zajednica u suradnji s Ministarstvom putem marketinških i komunikacijskih kampanja, sudjelovanja na turističkim sajmovima te odlične suradnje s inozemnim i domaćim medijima.

Jednako tako, sve te aktivnosti rezultirale su povećanjem turističkog prometa, povećanjem prihoda od stranih turista, kao i činjenicom da je prema podacima Turističkog barometra UN Turizma, Republika Hrvatska u 2024. godini zauzela 25. mjesto po prihodima od međunarodnog turizma, dok je u prethodnoj godini zauzela 32. mjesto.

Kao osnovni alat za pozicioniranje na stranim tržištima u prvom polugodištu 2023. godine završena je izrada Strateškog marketinškog i operativnog plana hrvatskog turizma za razdoblje 2023. do 2027. godine koji služi kao okvir za provođenje aktivnosti u iduće četiri godine definiranjem novih ciljeva i komunikacijske strategije. Za provođenje ove aktivnosti utrošeno je 214.274,00 eura u 2023. godini i 89.784,00 eura u 2024. godini.

Marketinške aktivnosti kontinuirano su se provodile tijekom 2023. i 2024. godine te je svake godine Ministarstvo financiralo 35 marketinških aktivnosti godišnje. U 2024. godini utrošeno je 3.325.432,23 eura.

3. Posebni cilj 3. Smanjenje negativnog utjecaja turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 3

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Udio potrošnje vode turista u ukupnoj potrošnji vode na razini Republike Hrvatske (DSZ prema Eurostat metodi) (OL.02.8.61)	6,4% (2019.)	6,3%	6,1 % (2023.)
Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Održivost potražnje (OL.02.8.54)*	118 (2019.)	< 101	116 (2024.)

* Vrijednosti su iskazane sukladno trenutno važećoj metodologiji

3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Intenzivna turistička kretanja stvaraju negativan utjecaj turizma na sastavnice okoliša, prirodne resurse i prostor. U cilju poticanja sektora turizma na smanjenje negativnog utjecaja, Ministarstvo provodi temeljitu reformu upravljanja razvojem turizma, kojoj je jedan od glavnih ciljeva očuvanje okoliša i smanjenje negativnog utjecaja.

Upravo s tim razlogom i sve investicije koje se potiču kroz javne pozive, a koji se odnose između ostalog na pozive iz Nacionalnog plana za oporavak i otpornost te Konkurentnost turističkog gospodarstva, za cilj imaju digitalnu i zelenu tranziciju sektora.

Smanjenje pritisaka iz turizma na sastavnice okoliša, prirodu i prostor implementira se u poslovanje dionika u turizmu poticanjem okolišno prihvatljivih rješenja što će u konačnici rezultirati povećanjem produktivnosti u poslovanju. Potvrda okolišne izvrsnosti dokazuje se globalno, EU i nacionalno priznatim dobrovoljnim certifikatima te uvođenjem i provedbom sustava upravljanja okolišem s neovisnim ocjenjivanjem. Primjeri su International Organization for Standardization (ISO), EU Ecolabel¹⁹, Eco Management and Audit Scheme (EMAS)²⁰ ili ekvivalenti kojima dionici u turizmu dokazuju smanjenje svog utjecaja na okoliš i prirodne resurse.

Eko-certifikati dio su ugovorne obveze za 25 projekata financiranih u okviru NPOO-a za koje su ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava sklopljeni tijekom 2024. godine.

Ministarstvo je 2024. godine donijelo i Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta (NN 112/24) propisan Zakonom o turizmu, a čiji izračun pokazuje koliko turista može primiti određena destinacija bez negativnih učinaka na lokalno stanovništvo, prostor, resurse kao i na zadovoljstvo turista. Kao takav utemeljena je podloga za izradu planova upravljanja destinacijom, odnosno omogućuje upravljanje daljnjim razvojem turizma na temelju načela održivosti, gdje je okolišna komponentna jedan od ključnih čimbenika. Na temelju toga, jedinice regionalne i lokalne samouprave mogu uvesti i tzv. turistički ekološki doprinos koji će se onda namjenski koristiti za smanjenje negativnih utjecaja turizma na okoliš, klimu i prostor.

S obzirom da su sve aktivnosti u tijeku provedbe, utjecaj na vrijednost pokazatelja bit će izraženiji u narednom razdoblju.

Dodatno, implementiran je koncept kružnog gospodarstva provedbom projekata usklađenih s EU hijerarhijom otpada u cilju smanjenja otpada u turističkim i ugostiteljskim objektima te kroz edukaciju i izradu priručnika „*Smanji otpad od hrane - kuhaj za svoje goste*“.

Osiguravanje visokog stupnja razumijevanja nužnosti okolišno održivog turizma Ministarstvo provodi i održavanjem tematskih integriranih radionica za dionike u turističkom sektoru. Radionice su edukativnog karaktera i doprinose podizanju kompetencija dionika u turizmu o održivom razvoju kroz znanstvena i stručna predavanja te primjere dobre prakse karakteristične za područje destinacija.

4. Posebni cilj 4. Smanjenje negativnog međuodnosa turizma i klime

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 4

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Intenzitet stakleničkih plinova prouzročen turizmom (indeks) (OI.02.8.59)*	70,24 (2021.)	55	71,66 (2023.)
Energetska intenzivnost u turizmu (indeks) (OI.02.8.60)*	79,88 (2021.)	76,54	79,88 (2022.)

* Vrijednosti su iskazane sukladno trenutno važećoj metodologiji

4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Kontinuitet dekarbonizacije turizma u skladu s globalnim i EU ciljevima te osiguravanje njegove otpornosti na klimatske promjene provodi se kroz dekarbonizaciju javne turističke infrastrukture.

U okviru Javnog poziva za dodjelu bespovratnih sredstava za razvoj javne turističke infrastrukture u 2024. godini koji doprinosi i posebnom cilju 1 Razvoj vremenski i prostorno ravnomjernije raspoređenog turističkog prometa, 10 (od ukupno financiranih 14 projekata) doprinosi kodovima, odnosno područjima intervencije sukladno prilogu VI. Metoda za praćenje klimatskih mjera iz Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (kod 075 Biciklistička infrastruktura 100%, Zaštita prirode i biološke raznolikosti, prirodna baština i resursi, zelena i plava infrastruktura 40%). Sukladno navedenom, vrijednost doprinosa u okviru ukupnog iznosa dodijeljenog pozivom je 434.008,26 eura, od čega je u 2024. godini isplaćeno 50%, odnosno 217.004,13 eura.

Za doprinos kompenzaciji emisije iz turizma i smanjenju emisija stakleničkih plinova u okviru projekta "*Hrvatska prirodno tvoja*" koji Ministarstvo provodi s Hrvatskom turističkom zajednicom utrošeno je 125.958,22 eura za 1.836 sadnica stabala. Sadnja se provodi putem poziva za iskaz interesa turističkih zajednica za nabavu sadnica i sadnju najmanje 10 sadnica odjednom, visine najmanje 140 cm.

Utjecaj na vrijednost pokazatelja sektora turizma će se jače osjetiti u narednom razdoblju s obzirom na to da su brojna ulaganja još u provedbi te će se u narednim izvještavanjima moći realnije

odrediti napredak u kontekstu provedenih ulaganja budući da se vrijednost predmetnih pokazatelja izračunava svake dvije godine.

Ministarstvo turizma i sporta od 2022. godine održava radionice za dionike u turističkom sektoru o utjecaju, rizicima i mogućnostima prilagodbe klimatskim promjenama te je u 2023. i 2024. godini ukupno održano 10 radionica. Uz osvrt na mogućnosti i načine jačanja otpornosti sektora turizma na posljedice klimatskih promjena, radionice pružaju i informacije o načinima ublažavanja klimatskih promjena. Osim znanstvenih i stručnih predavanja te primjera dobre prakse karakterističnih za područje destinacija, na radionicama se također razmatraju načini i mogućnosti prilagodbe na klimatske promjene u skladu sa specifičnostima lokalne zajednice i dionika u turizmu.

Nastavno na edukacijske aktivnosti Ministarstvo sudjeluje i u provedbi projekata i inicijativa vezanih za prilagodbu turizma klimatskim promjenama. Ministarstvo je pridruženi partner na projektu NaTour4CChange (Interreg Euro-Med) te član mreže Interest Group on Environment and Tourism (IGET).

Kako bi se dodatno potaknuo interes za navedenu temu i kod mlađih generacija, Ministarstvo je provelo i program „Promocija i jačanje kompetencija strukovnih zanimanja za turizam“ koji je namijenjen svim srednjim strukovnim i umjetničkim školama čiji su osnivači Grad Zagreb, županija ili Republika Hrvatska za izradu projekata u turizmu i za turizam, čija je tema prilagodba klimatskim promjenama. U 2023. godini dodijeljena su sredstva u iznosu od 141.367,32 eura, a u 2024. godini u iznosu od 236.166,02 eura.

5. Posebni cilj 5. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu

5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 5

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Ljudski resursi i tržište rada (OI.02.8.55)*	52 (2019.)	≤ 42	53 (2024.)

* Vrijednosti su iskazane sukladno trenutno važećoj metodologiji

5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Konkurentnost turizma, ali i gospodarstva u cjelini, uvelike ovisi o kvaliteti ljudskih potencijala u pogledu njihovih ključnih kompetencija za obavljanje poslova, ali i kvantiteti koja bi morala zadovoljiti potražnju na tržištu rada. Jačanje ljudskih potencijala u turizmu je ključan element sveobuhvatne reforme sustava upravljanja razvojem turizma koji će doprinijeti njegovoj konkurentnosti i održivosti, osigurati kvalitetna radna mjesta te kvalitetan život i rad lokalnog stanovništva.

U suradnji s turističkim tvrtkama i županijskim obrtničkim komorama temeljem Programa poticanja obrazovanja kadrova u ugostiteljstvu i turizmu Ministarstvo dodjeljuje stipendije učenicima i studentima koji se obrazuju za ugostiteljsko-turistička zanimanja čime se potiču mladi na rad u turizmu i ugostiteljstvu. Od 2016. do kraja 2024. godine potpisano je više od 2.400 ugovora o stipendiranju i za potrebe stipendiranja izdvojeno više od 5 milijuna eura. Od 2022. godine iznos stipendije povećan je s 212 eura na 262 eura. U sklopu programa za akademsku godinu 2023./2024. sufinancirane su stipendije za 292 učenika i studenata dok je za 2024./2025. godinu odobreno gotovo pola milijuna eura za 273 nova stipendista.

Ministarstvo provodi i javni natječaj namijenjen udrugama u turizmu za sufinanciranje projekata stručnog osposobljavanja i usavršavanja strukovnih udruga u turizmu i/ili ugostiteljstvu. U 2024. godini za sufinanciranje projekata udruga u turizmu Ministarstvo je dodijelilo sredstva za 26 projekata udruga u dva programska područja: projekti poticanja na razvoj karijere u turizmu i projekti razvijanja svijesti o pristupačnom turizmu u ukupnom iznosu od 596.965,00 eura.

Ministarstvo provodi i Javni poziv srednjim strukovnim školama za jačanje kompetencija strukovnih zanimanja kroz izradu projekata za turizam „Promocija zanimanja“ koji je namijenjen

svim srednjim strukovnim i umjetničkim školama čiji su osnivači Grad Zagreb, županija ili Republika Hrvatska za izradu projekata u turizmu i za turizam. U 2023. godini za promociju zanimanja Ministarstvo je utrošilo sredstva u iznosu od 290.000,00 eura i jednako toliko u 2024. godini.

Ministarstvo je za jačanje turističkog tržišta i ljudskih potencijala u turizmu u 2023. godini utrošilo sveukupno 1.401.508,61 eura te u 2024. godini 1.876.965,00 eura. U provedbi svih projekata u 2023. godini sudjelovalo je 360 učenika, a u 2024. godini 660 učenika.

Usklađivanje kompetencija s potrebama tržišta rada provodi se u regionalnim centrima kompetentnosti koji u suradnji s poslodavcima razvijaju programe relevantne za tržište rada i time odgovaraju na potrebe poslodavaca za specifičnim kompetencijama, a osobito onima vezanim za zelenu i digitalnu tranziciju te nove trendove i potrebe turista. Cilj centara kompetencija je prvenstveno razvoj obrazovnih programa, poticanje povezivanja poslodavaca s centrima te jačanje znanja i vještina učenika, učenje temeljeno na radu kao i poticanje cjeloživotnog obrazovanja nezaposlenih, zaposlenika u turističkom sektoru i svih zainteresiranih koji se žele zaposliti u turizmu.

Projekti sufinancirani kroz poziv „Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva II“ (Europski socijalni fond) također su provodili aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje stručnih i andragoških znanja stručnjaka u sektoru turizma i ugostiteljstva za rad s osobama s invaliditetom te osposobljavanja osoba s invaliditetom.

U obrazovne aktivnosti koje su provodili centri do kraja provedbe bio je uključen 10.001 polaznik (1285 sudionika s tercijarnim obrazovanjem, 4071 sudionik s predtercijarnim obrazovanjem, 3543 učenika, 1102 nastavnika), dok je samo u 2023. godini u obrazovne aktivnosti bio uključen 3871 sudionik (435 sudionika s tercijarnim, 1677 sudionik s predtercijarnim obrazovanjem, 1479 učenika i 280 nastavnika). Ukupan broj osoba s invaliditetom koje su prošle program osposobljavanja za rad u turizmu u periodu od početka do kraja razdoblja provedbe projekata iznosi 881, od čega je samo u 2023. godini osposobljavano ukupno 711 osoba s invaliditetom. Uz osobe s invaliditetom, sudionici u obrazovnim aktivnostima bili su i stručnjaci iz sektora koji su osposobljavani za rad s ranjivim skupinama. Ukupno je u provedbi projektnih aktivnosti sudjelovalo 93 stručnjaka iz sektora turizma. Što se tiče ukupno utrošenih sredstava, za Poziv „Poboljšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva II“, u 2023. i 2024. godini ukupno su isplaćena sredstva u iznosu od 2.093.067,39 eura (1.339.205,88 eura u 2023. godini i 753.861,51 eura u 2024. godini). Kada je riječ o Pozivu „Uspostava regionalnih centara kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva“, ukupno isplaćena sredstva iznose 27.168.993,87 eura (14.899.509,95 eura u 2023. godini i 12.269.483,92 eura u 2024. godini).

Sastavni dio NPOO-a je razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma što obuhvaća reformu turističkog sektora, s pripadajućom investicijom za unaprjeđenje turističkog eko sustava i jačanje kapaciteta sustava za otporan i održiv turizam. Ključni dio investicije odnosi se na razvoj i provedbu obrazovnih programa na svim razinama s ciljem stjecanja novih znanja i vještina nužnih u poslovanju u sektoru turizma i ugostiteljstva, čime bi se poslodavcima osigurala potrebna kvalificirana radna snaga. Nakon provedene sveobuhvatne analize potreba u okviru investicije

2024. godine započet je postupak javne nabave usluga izrade i provedbe programa obrazovanja. Na edukaciju i rad u turizmu se posebno potiče lokalno stanovništvo kao i ranjive skupine. Potiče se razvoj skupa vještina za osmišljavanje i stvaranje proizvoda i usluga te njihovo upravljanje na ekološki održiv način, ali i kako bi se poslodavcima osigurala potrebna kvalificirana radna snaga. Novim obrazovnim programima i obrazovanjem pridonosi se rješavanju pitanja manjka kvalitetne radne snage, kao i lakšem zapošljavanju. Time jača ekonomska i socijalna otpornost te otpornost na krizu. Tijekom 2024. godine izrađeno je 10 neformalnih obrazovnih programa za odrasle u sektoru turizma i ugostiteljstva:

1. Povezivanje vina i gastronomske ponude,
2. Digitalna transformacija i održivost u posluživanju jela i pića,
3. Ekološki pristupi u iskorištavanju hrane u kuharstvu,
4. Kreativnost u izradi inovativnih slastica,
5. Komunikacija i kulturna raznolikost u turizmu,
6. Izrada sadržaja za digitalne komunikacijske kanale,
7. Organizacija i provedba događanja u turizmu,
8. Kreativni turizam i storytelling u funkciji valorizacije baštine,
9. Implementacija koncepta pametnog turizma u turističkim destinacijama,
10. Upravljanje razvojem turističkog proizvoda u destinaciji.

Za svaki pojedini program izrađeni su svi potrebni nastavni materijali, uključujući udžbenike i priručnike za nastavnike. Također, proveden je pilot-program na uzorku od 10 sudionika po obrazovnom programu, čime su testirani i potvrđeni njihova izvedivost i kvaliteta. Aktivnosti su službeno završene 31. prosinca 2024. godine. Iako su programi izrađeni u 2024. godini, sredstva za provedbu nisu utrošena u 2024. godini, jer je plaćanje u iznosu od 111.000,00 eura bilo u 2025. godini.

6. Posebni cilj 6. Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta

6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 6

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Udio hotela i sličnog smještaja u ukupnim smještajnim kapacitetima (postelje) (OI.02.8.62)	13% (2019.)	17%	14,6% (2024.)
Udio hotela s četiri i pet zvjezdica u ukupnim hotelskim kapacitetima (objekti) (OI.02.8.63)	51% (2019.)	65%	57% (2024.)

6.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta nužno je u kontekstu ublažavanja sezonalnosti, osiguravanja zapošljavanja te formiranja proizvoda visoke dodane vrijednosti i u konačnici osiguranja konkurentnosti hrvatskog turizma. Cilj je povećanje udjela visoko kvalitetnog smještaja prvenstveno u segmentu hotelskog smještaja, ali i unaprjeđenje kvalitete u svim segmentima smještaja što se vidi i po ostvarenom rastu oba pokazatelja u okviru cilja.

Komplementarno ulaganjima u unaprjeđenje strukture i kvalitete smještajnih kapaciteta provodi se i unaprjeđenje okvira za pružanje usluga u turizmu. Unaprjeđenje sustava kategorizacije provodi se modernizacijom propisa o razvrstavanju i kategorizaciji objekata, tako da se propisani standardi za kategorizaciju smještajnih objekata usklade s trendovima na turističkomu tržištu i očekivanim razinama usluga. Novi Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli donijet će se po stupanju na snagu novog Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti čije je donošenje Planom zakonodavnih aktivnosti Vlade Republike Hrvatske za 2025. predviđeno u IV. kvartalu 2025. godine. Temelj nove kategorizacije je održivost te će se ujednačiti i uvjeti za pružanje usluga u turizmu, stvaranjem okvira koji će osigurati ujednačavanje uvjeta za pružanje usluga od strane poduzetnika i pružanja usluga u domaćinstvu.

Ulaganja u povećanje udjela smještaja visoke dodane vrijednosti u ukupnoj strukturi smještaja pri čemu se uvažavaju načela održivosti uz zelenu i digitalnu transformaciju smještajnih kapaciteta. Tijekom 2023. i 2024. godine uočen je trend porasta udjela hotela sa 4 i 5 zvjezdica u ukupnom broju hotelskih kapaciteta, tako da u 2024. godini udio iznosi 57%. Istovremeno je prisutan i pad broja hotela s 2 i 3 zvjezdice u ukupnom broju hotelskih kapaciteta u 2024.

Investicija u okviru NPOO-a „Zelena i digitalna tranzicija malih iznajmljivača te njihova transformacija u poduzetnike u turizmu i ugostiteljstvu“ usmjerena je na razvoj održivog i cjelogodišnjeg poslovanja poduzetništva u turizmu kroz razvoj raznovrsne ponude i sadržaja visoke dodane vrijednosti, poticanje ulaganja u procese prihvatljive za okoliš, podršku digitalizaciji poslovanja s ciljem povećanja produktivnosti poduzeća te boljeg pozicioniranja poduzeća na turističkom tržištu radi jačanja otpornosti poduzeća u turizmu kroz aktivnosti podizanja i unaprjeđenja higijensko zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta te jačanja vještina. Interes za provedbu projekata ulaganja u transformaciju smještajnih kapaciteta u domaćinstvima u obiteljske i/ili specijalizirane male hotele bio je manji od inicijalno iskazanog kroz upitnike o interesu za sudjelovanjem te su sredstva prvotno namijenjena za ovu mjeru realocirana unutar ostalih mjera u okviru NPOO-a. Potpisan je 1 ugovor, a ukupno utrošena sredstva za provedbu u 2024. godini su 18.580,00 eura.

U okviru programa potpora male vrijednosti za podizanje konkurentnosti turističkog gospodarstva koji doprinosi Posebnom cilju 1, potpore dodijeljene subjektima malog gospodarstva registriranim za ugostiteljske i/ili turističke djelatnosti i obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima bile su usmjerene i na unaprjeđenje kvalitete smještaja kroz unaprjeđenje higijensko-zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta te uvođenje inovativnih sadržaja više dodane vrijednosti, ulaganja u korištenje obnovljivih izvora energije, postizanje više razine energetske učinkovitosti te korištenje digitalnih tehnologija. U 2024. godini hotelima i kampovima u okviru ukupnog iznosa programa potpora dodijeljeno je 146 potpora u ukupnoj vrijednosti 1.917.500,00 eura.

7. Posebni cilj 7. Osiguranje poticajnog poslovnog okruženja

7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 7

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Poslovno okruženje (OL.02.8.56)*	71	≤ 53	56 (2024.)

* Vrijednosti su iskazane sukladno trenutno važećoj metodologiji

7.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Smanjivanje administrativnog opterećenja provest će se razvojem e-usluge koja će građanima vremenski i financijski olakšati pristup javnim uslugama. U tijeku je izrada tehničkih specifikacija financiranih iz NPOO-a, a nakon istih ugovaranje usluga za razvoj i uspostavu novog alata informacijskog sustava e-turizam. Aktivnosti u okviru investicije traju do lipnja 2026. godine do kada je i rok za nadogradnju sustava.

Gospodarska situacija u Hrvatskoj također bilježi pozitivne trendove. Rast BDP-a od 3,8% svrstao je Hrvatsku među dvije najbrže rastuće ekonomije u EU, a međunarodne institucije prepoznaju stabilnost našeg gospodarstva – Hrvatska je dosegla najvišu investicijsku razinu. Sve te činjenice doprinose i stvaranju pozitivnog i investicijskog okruženja u sektoru turizma.

Poticajne mjere za investicijske projekte u Republici Hrvatskoj uređene su i Zakonom o turizmu („Narodne novine“, br. 156/23.) i Uredbom o poticanju ulaganja u sektoru turizma („Narodne novine“ br. 39/24.), koja je stupila na snagu u travnju 2024. godine.

Ciljevi poticanja ulaganja su:

- ravnomjeran cjelogodišnji i regionalno odnosno prostorno uravnoteženiji razvoj turizma koji uključuje i razvoj posebnih oblika turizma, kao i unaprjeđenje međunarodne povezanosti Republike Hrvatske odnosno svrha poticanja ulaganja je osiguranje ključnih strateških ciljeva razvoja turizma u smjeru održivosti u Republici Hrvatskoj,
- društveno i okolišno održivi razvoj turizma kojemu je cilj smanjivanje negativnog utjecaja turizma na okoliš, klimu i prostor,

- razvoj konkurentnog i inovativnog turizma, uključujući jačanje ljudskih potencijala, povećanje kvalitete smještajnih i ostalih kapaciteta u okviru turističke ponude, kao i diverzifikacija cjelokupne turističke ponude te digitalna transformacija turizma,
- povećanje otpornosti djelatnostima u turizmu na vanjske utjecaje.

Vrste potpora i instrumenti dodjele potpora koji se dodjeljuju su regionalne potpore u vidu umanjenja stope poreza na dobit, umanjenja naknade za raspolaganje neaktivnom imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske te potpore za zaštitu okoliša - nabava čistih plovila s nultim emisijama za prilagodbu plovila u vidu umanjenja stope poreza na dobit. Do kraja 2024. godine ukupan broj prijavljenih projekata je bio 14.

8. Posebni cilj 8. Razvoj inovacija i digitalne transformacije turizma

8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 8

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – ICT readiness (OI.02.8.57)	5,3 (2019.)	5,7	5,67 (2024.)

8.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Inovacije i digitalna transformacija turizma predstavlja značajan potencijal i važan čimbenik u postizanju konkurentnosti turizma. Inovativna i digitalna rješenja pomažu rješavanju ključnih problema s kojima se turizam susreće, od klimatskih promjena do nedostatka radne snage, a pomažu odgovoriti i na izazove zaštite okoliša i u konačnici povećavaju konkurentnost.

Investicija „Poticanje razvoja proizvoda i usluga te poslovnih modela u ekosustavima u lancu vrijednosti turizma koje doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji i rješavanju ključnih izazova u sektoru turizma“ u okviru provedbe NPOO-a usmjerena je na poticanje ulaganja poduzetnika u razvoj proizvoda i usluga te poslovnih modela unutar jednog ili više područja istraživanja, razvoja i inovacija u ekosustavima u lancu vrijednosti turizma koje doprinose zelenoj i digitalnoj tranziciji i rješavanju ključnih izazova u sektoru turizma. Tijekom 2024. godine potpisano je 15 ugovora s tvrtkama, a ukupno utrošena sredstva za provedbu u 2024. godini su 11.875.264,94 eura.

Za razvoj aplikativnog rješenja za upravljanje turističkom destinacijom i turističkim tokovima te aplikativnog rješenja za poslovnu inteligenciju u turizmu (BI sustav) isporučene su tehničke i funkcionalne specifikacije prema kojima se pokreće postupak javne nabave za razvoj i uspostavu sustava čije se ugovaranje očekuje u II. kvartalu 2025. godine. Aktivnosti u okviru investicije traju do lipnja 2026. godine do kada je i rok za isporuku razvijenog i operativnog sustava.

Ministarstvo od 2017. godine ulaže u digitalizaciju svojih poslovnih procesa te i dalje nastavlja ulagati u digitalnu transformaciju sektora turizma i ugostiteljstva. Istovremeno, zbog poboljšanja digitalne infrastrukture i ostalih usluga, Republika Hrvatska je jedna od najprivlačnijih destinacija za digitalne nomade.

9. Posebni cilj 9. Uspostavljanje učinkovitog okvira za upravljanje razvojem održivog turizma

9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 9

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Indeks razvoja putovanja i turizma (TTDI-WEF) – Politike i uvjeti djelovanja (OI.02.8.58)*	77 (2019.)	≤ 69	80 (2024.)

* Vrijednosti su iskazane sukladno trenutno važećoj metodologiji.

9.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Uspostavljanje učinkovitog okvira za djelotvorno upravljanje razvojem održivog turizma, što uključuje strateški, zakonodavni i operativni okvir, nužan je preduvjet otpornosti hrvatskog turizma. Zakonodavni okvir jedan je osnovnih preduvjeta za dugoročnu otpornost i dio je sveobuhvatne reforme turizma u smjeru održivosti. Zakon o turizmu („Narodne novine“, br. 156/23.) stupio je na snagu 1. siječnja 2024. godine, a tijekom godine i pripadajući provedbeni propisi: Uredba o poticanju ulaganja u sektoru turizma („Narodne novine“, br. 39/24.), Pravilnik o metodologiji izračuna prihvatnog kapaciteta („Narodne novine“, br. 112/24.), Pravilnik o metodologiji izrade plana upravljanja destinacijom („Narodne novine“ br. 112/24.) i Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma („Narodne novine“ 112/24.).

Navedeni akti daju pravni okvir za učinkovito upravljanje razvojem turizma u smjeru održivosti te provedbu zelene i digitalne tranzicije. To obuhvaća prikupljanje, praćenje i analizu podataka koji uključuju pokazatelje održivosti, indeks turističke razvijenosti i satelitski račun održivog turizma. Sve turističke zajednice izrađuju plan upravljanja destinacijom za razdoblje od četiri godine, a turističke zajednice razvrstane u najviše kategorije indeksa turističke razvijenosti izrađuju i izračun prihvatnih kapaciteta. Zakonom se uspostavlja i sektorski okvir za poticanje ulaganja i poticaje koji će usmjeravati sektor sukladno aktima strateškog planiranja kako bi se osigurala učinkovitost poticaja, odnosno pravilno usmjerila sredstva na način da ulaganja doprinose ostvarenju strateških ciljeva.

U okviru provedbe analize sektorskih propisa donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti („Narodne novine“, br. 152/24.). Odredbe kojima se uređuje postupak utvrđivanja uvjeta za obavljanje ugostiteljske djelatnosti izmijenjene su i dopunjene kako bi se odredbe Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti uskladile s krovnim Zakonom o turizmu te uredilo postupanje nadležnih upravnih tijela po dostavi odluka jedinica lokalne samouprave iz članka 31. Zakona o turizmu („Narodne novine“, br. 156/23.).

Svrha satelitskog računa održivog turizma je prikupljanje i analiza podataka radi sustavnog praćenja ekonomske, okolišne i društvene održivosti hrvatskog turizma uspostavljenim setom pokazatelja, čime će biti moguće evaluirati učinkovitost i opravdanost mjera politike. Tijekom 2024. godine uspostavljen je metodološki okvir sustava satelitskih računa održivog turizma, a cijeli sustav TSSA bit će uspostavljen u 2026. godini. Cilj uspostave sustava je osiguranje pretpostavki za uspješno vođenje turističke politike usmjerene na održivi razvoj te provedbu reformi utvrđenih Nacionalnim planom oporavka i otpornosti 2021.-2026. godine. Izrađen je i Pravilnik o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma („Narodne novine“, br. 112/24.) kojim se propisuju pokazatelji za praćenje održivosti.

Učinkovito prikupljanje podataka osigurat će upravljanje razvojem turizma prema održivosti pri čemu će se za prikupljanje podataka razviti aplikativno rješenje za praćenje održivosti destinacija. Za rješenje su isporučene tehničke i funkcionalne specifikacije prema kojima se pokreće postupak javne nabave za razvoj i uspostavu sustava čije se ugovaranje očekuje u II. kvartalu 2025. godine. Aktivnosti u okviru investicije traju do lipnja 2026. godine, kada je i rok za isporuku razvijenog i operativnog sustava.

Okvir za upravljanje razvojem održivog turizma koji je uspostavljen tijekom 2023. i 2024. godine je dugoročan proces koji će konačne rezultate dati kroz određeno razdoblje. Ipak treba istaknuti da prema novom Izvješću o održivom razvoju (Sustainable Development Report 2024), Republika Hrvatska nastavlja napredovati u ispunjavanju 17 ciljeva održivog razvoja UN-a i nalazi se na visokom 8. mjestu od 167 država svijeta, u čemu politke razvoja održivog turizma koje provodimo, imaju važnu ulogu. Potvrda je to izvanrednih ostvarenja po nizu pokazatelja, kako onih ekonomskih, tako i onih okolišnih i društvenih, koji promatrano kumulativno Republiku Hrvatsku svrstavaju u sami svjetski vrh, kao i učinkovite provedbe Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine.

10. Posebni cilj 10. Odgovoriti na trendove u razvoju turističkih destinacija

10.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda za praćenje napretka u provedbi posebnog cilja 10

Naziv pokazatelja ishoda i oznaka (kod iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost (godina)	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost (godina)
Broj uključenih gradova (destinacija) u Smart cities marketplaces**(OI.02.8.67)	2 (2019.)	20	2 (2024.)

10.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja

Prilikom određivanja navedenog cilja Ministarstvo je planiralo razvijati pametne destinacije u okviru provedbe projekta EUSAIR Facility Point, koji se financira iz programa Europske teritorijalne suradnje Interreg IPA Adrion 2021-2027. Međutim, u trenutku provedbe došlo je do promjene u mogućnostima financiranja odnosno u projektnom proračunu te nije bilo dostatnih sredstava za provedbu ove mjere zbog čega se od iste i odustalo.

Kada govorimo općenito o broju uključenih hrvatskih gradova u koncept pametnih gradova, njihov broj kontinuirano raste, jer sve više naših destinacija prihvaća ovaj koncept razvijajući inovacije i digitalizaciju kako bi poboljšali kvalitetu života svojih stanovnika postajući učinkovitiji, održiviji i inkluzivniji čime istovremeno postaju i turistički privlačniji.

Zaključak o provedbi nacionalnog plana tijekom izvještajnog razdoblja

Provedba Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine i pripadajućeg Akcijskog plana za provedbu Nacionalnoga plana razvoja održivog turizma za razdoblje do 2025. godine započela je krajem kolovoza 2023. godine. Godišnje izvješće o provedbi Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine pruža sveobuhvatan pregled postignuća od donošenja do kraja 2024. godine. Provedene aktivnosti usmjerene su na provedbu reformskih procesa, unaprjeđenje zakonodavnog okvira i nadogradnju novih IT sustava za pametno upravljanje u turizmu s ciljem učinkovite implementacije mjera.

Mjere za provedbu plana i aktivnosti su najvećim dijelom ostvarene. Od provedbe mjere *Broj uključenih gradova (destinacija) u Smart cities marketplaces* se odustalo, dok aktivnosti povezane s procesima digitalizacije odnosno izrade aplikativnih rješenja zbog kompleksnosti postupaka javne nabave nisu realizirana u planiranom vremenu što nipošto ne ugrožava njihovu provedbu i očekivane rezultate. Velika većina pokazatelja planiranih Akcijskim planom za provedbu Nacionalnoga plana razvoja održivog turizma za razdoblje do 2025. za 2023. i 2024. godinu je ostvarena. Velik postotak ulaganja koja su u tijeku dok traje i izvještajno razdoblje se odnose na razvoj infrastrukture i novih elektroničkih sustava i alata, stoga se zbog duljeg trajanja provedbe takve vrste projekata njihov jači učinak na pokazatelje ishoda Nacionalnog plana očekuje u narednom razdoblju, odnosno nakon završetka njihove provedbe.

Republika Hrvatska je danas turistički uravnoteženija destinacija, koja razvija turizam kroz cijelu godinu, što potvrđuju podaci turističkog prometa, prihoda od stranih turista, ali i ulaganja u turističku infrastrukturu koja se provodi diljem Republike Hrvatske, s posebnim naglaskom na kontinent. Sve aktivnosti koje je Ministarstvo u sklopu reforme upravljanja razvojem turizma poduzelo, doprinijele su razvoju održivog turizma, koji vodi brigu o okolišu i zadovoljstvu lokalnog stanovništva i turista.

Ministarstvo nastavlja s provedbom planiranih ciljeva i mjera te s kontinuiranim praćenjem napretka provedbe, a u svrhu daljnjeg ostvarenja pokazatelja ishoda posebnih ciljeva Nacionalnog plana razvoja održivog turizma do 2027. godine.